

Förhandsreglering av elnätsavgifter – en berättelse på två sidor

BAKGRUND – EN AVREGLERAD ELMARKNAD

Den 1 januari 1996 reformerades elmarknaden i Sverige och nya regler infördes. De innebar att konkurrens infördes för handel och produktion av el. Det tredje benet – elnäten – förblev ett naturligt monopol.

Elhandelsföretag och elnätsföretag bildades, med tydliga uppgifter.

Elhandelsföretagen ska sälja el till kunderna medan elnätsföretagen ska transportera el hem till kunderna.

skar ett år bakåt i tiden och elnätsföretagen kan överklaga El:s beslut i tre rättsinstanser.

Den regleringsmetod som använts hittills har lett till många och omfattande rättsprocesser mellan åren 2003 och 2007, beroende på olika uppfattningar hos elnätsföretagen och El. Nästa steg är att en ny modell för prövning av avgifterna införs.

I MORGON NY LAG OM ELNÄTSREGLERING – BASERAD PÅ FRAMTIDA INTÄKTSRAM

Riksdagen beslutade den 16 juni 2009 om ändringar i ellagen (1997:857) som innebär att en ny modell för elnätsreglering ska införas. Den 1 januari 2012 införs så kallad förhandsreglering. Den innebär att företagen ska föreslå en intäktsram för en fyraårsperiod, där den första perioden är åren 2012–2015.

Därför har El utarbetat en metod för prövning av intäktsramen, en intäktsram som ska visa högsta tillåtna intäkt under perioden. Den sätter alltså gränsen för hur höga avgifterna får vara. El ska fastställa intäktsramen

före den 1 november 2011. Beslutet fattas på basis av företagets förslag, så kallade "preliminära siffror". Omprövning kan ske i efterhand, enligt samma beräkningsmetod men då med verkliga siffror, inte elnätsföretagens "preliminära siffror".

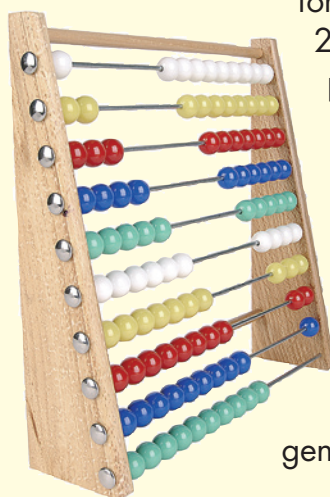
I DAG

ELNÄTSFÖRETAGENS AVGIFTER HAR HITTILLS GRANSKATS I EFTER- HAND

Vi lämnar elhandelsföretagen och fokuserar på elnätsföretagen.

Kunderna betalar en elnätsavgift som är beroende av var i landet kunden bor och hur mycket el kunden använder. Kostnaden speglar det arbete som elnätsföretaget måste lägga ned i form av utbyggnad, underhåll och modernisering av nätet.

Denna avgift granskas idag i efterhand av Energimarknadsinspektionen, El. Granskningen handlar om att elnätsföretagen tar ut en skälig avgift för den prestation som företaget gör i sina nät. El gran-

EN INTÄKTSRAM I FYRA DELAR

Beräkningen av intäktsramen bygger på fyra delposter:

- Kapitalkostnader – kostnader som byggs på hyrda och ägda tillgångar hos företaget, som används i nätverksamheten – till exempel själva elnätet.
- Löpande påverkbara kostnader – kostnader för ändamålsenlig och effektiv drift av nätverksamheten – till exempel driftkostnader för anläggningar, mätning, övervakning, rapportering, nätplanering, fordon och administrativa system.
- Löpande opåverkbara kostnader – kostnader för överliggande nät (till exempel regionnätet), skatter och myndighetsavgifter.
- Kvalitet – förbättring eller försämring av kvaliteten medför tillägg respektive avdrag i elnätsföretagens intäktsram.

ÖKAD TYDLIGHET OCH BRETT SAMARBETE BAKOM DEN NYA MODELLEN

Den tidigare modellen har varit omstridd. Avgifterna har beräknats enligt den så kallade nätnyttomodellen som byggts på ett fiktivt beräknat nät hos elnätsföretaget. Den nya förhandsregleringen utgår från det verkliga nätet i sina beräkningar.

Elbranschen anser att omläggningen till granskning i förhand är viktig av flera skäl. Kunderna får stabilare avgifter och vet på förhand att de betalar rimliga priser. Elnätsföretagen får tydligare ekonomiska spelregler eftersom intäktsramarna för kommande år blir kända.

Den nya modellen har tagits fram av El i dialog med kundföreträdare och elbranschen. Pilottester har genomförts med ett 30-tal elnätsföretag och erfarenheter har inhämtats från andra länder. Detta borgar för en bättre framtida reglering av elnätsavgifterna.

Ett 30-tal elnätsföretag har deltagit i pilottester.

Övergången till förhandsreglering innebär också en anpassning till internationella förhållanden.

DET FINNS FORTFARANDE FRÅGOR

Frågor finns naturligtvis som inte minst berör elnätsföretagen och ägarna:

- Det blir ett merarbete för elnätsföretagen, som till exempel får två olika redovisningar – en bokföringsmässig och en ”reglermässig”. Det ställer bland annat större krav på företagets planering av investeringar och underhållsåtgärder än tidigare.
- Den årsvisa uppföljningen måste också kompletteras med en uppföljning över en fyraårsperiod, vilket ökar komplexiteten.
- Elnätsföretagens ägare måste ta hänsyn till de nya regelverken till exempel när avkastningskraven på elnäten ska utformas.

FLER FRÅGOR? Besök:

www.svenskenergi.se/sv/Vi-arbetar-med/Nat/Forhandsreglering/

www.ei.se/For-Energiforetag/El/Forhandsprovning-av-elnatstariffer/